

29

2020.43.hét

Péntek 279-289

4. §

A TEREMTŐ

279 "Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet" (Ter 1,1) -- ezekkel az ünnepélyes szavakkal kezdődik a Szentírás. A hitvallás megismétli ezeket a szavakat, megvallván a mindenható Atyaistent mint "mennynek és földnek", [\[101\]](#) "minden láthatónak és láthatatlannak Teremtőjét". [\[102\]](#) Először tehát a Teremtőről fogunk szólni, majd teremtéséről, végül a bűnbeesésről, melyből, hogy megszabadítson minket, Jézus Krisztus, az Isten Fia eljött.

280 A teremtés "Isten minden üdvözítő tettehez" képest alap, "az üdvösség történetének kezdete", [\[103\]](#) mely Krisztusban éri el csúcspontját. És megfordítva: Krisztus misztériuma a teremtés misztériumának végső megvilágítása; kinyilatkoztatja azt a célt, amiért "kezdetben teremtette Isten az eget és a földet" (Ter 1,1): Isten kezdettől fogva a Krisztusban lévő új teremtés dicsőségét akarta. [\[104\]](#)

281 Emiatt kezdődnek a húsvéti vigília -- mely a Krisztusban való új teremtés ünneplése -- olvasmányai a teremtéstörténettel; a bizánci liturgiában az Úr nagy ünnepeinek vigiliáján mindig ugyanez a teremtéstörténet az első olvasmány. Ősi hagyomány szerint a katekumenok fölkészítése a keresztségre ugyanezt az utat követi. [\[105\]](#)

I. Katekézis a teremtésről

282 A teremtésről szóló katekézisnek igen nagy jelentősége van. Az emberi és keresztény élet alapjait érinti, mert megfogalmazza a keresztény hit válaszát azokra az alapvető kérdésekre, melyeket a mindenkori ember föltesz magának: "Honnan jövünk?", "Hová megyünk?", "Honnan származunk?", "Miért vagyunk itt?", "Honnan való minden, ami van, és hova tart?" Az eredet és a cél két kérdése nem választható el egymástól. Életünk és cselekedeteink értelme és elrendezése szempontjából döntő jelentőségűek.

283 A világ és az ember eredetének kérdésével sok tudományos kutatás foglalkozik, melyek hallatlanul megnövelték a világmindenség korára és méreteire, az élet keletkezésére és az ember megjelenésére vonatkozó ismereteinket. E

fölfedezéseknek arra kellene indítaniuk bennünket, hogy megcsodáljuk a Teremtő nagyságát, és hálát adjunk neki műveiért, a tudásért és a bölcsességért, mellyel a tudósokat és a kutatókat megajándékozta. Ők elmondhatják Salamonnal együtt: "Ő adta meg nekem a dolgokról való helyes tudást, mely megismertette velem a világ szerkezetét és az elemek tulajdonságait (...), mert minden dolognak munkálója tanított engem: a Bölcsesség" (Bölcs 7,17--21).

284 A nagy érdeklődést, mely e kutatásokat követi, erősen fokozza egy a természettudományok saját területét meghaladó, más rendhez tartozó kérdés. Nem csupán az a kérdés, hogy mikor és miként keletkezett az anyagi világ, s mikor és hogyan jelent meg az ember, hanem ezeknek a keletkezéseknek a magyarázatáról van szó: vajon a véletlen, a vak sors, egy névtelen szükségszerűség határozza-e meg, vagy egy értelmes és jóságos, magasabbrendű Lény, akit Istennek nevezünk? És ha a világ Isten bölcsességéből és jóságából származik, akkor miért van a rossz? Honnan ered? Ki felelős érte? Van-e szabadulás tőle?

285 A keresztény hit kezdetétől fogva szemben találta magát olyan tanításokkal, melyek az eredet kérdésére az övétől eltérő válaszokat adtak. Az ókori vallásokban és kultúrákban számos mítosz szól a világ keletkezéséről. Egyes filozófusok azt mondták, hogy minden Isten, a világ Isten, vagy a világ keletkezése az Isten keletkezése (panteizmus); mások azt mondták, hogy a világ Isten szükségszerű kiáradása, belőle árad ki és beléje ömlik vissza; ismét mások azt tanították, hogy két örök principium van, a Jó és a Rossz, a Világosság és a Sötétség, e kettő állandó harcban áll egymással (dualizmus, manicheizmus); bizonyos fölfogások szerint a világ (legalábbis az anyagi világ) rossz, bukás eredménye, ezért el kell utasítani vagy meg kell szabadulni tőle (gnózis); mások megengedték, hogy a világot Isten teremtette, de csak úgy, mint egy órászmester, aki elkészítése után magára hagyta (deizmus); végül mások tagadják a világ természetfölötti eredetét, és csak az öröktől létező anyag pusztá játékát látják benne (materializmus). Mindezek a megoldási kísérletek a kezdetek kérdéseinek állandóságát és egyetemességét tanúsítják. Ez a keresés az ember sajátja.

286 Az emberi értelem képes bizonyos választ találni az eredetek kérdésére., mert a teremtő Isten létét műveiből az emberi értelem természetes fényénél bizonyossággal föl lehet ismerni, [\[106\]](#) ámbar ezt az ismeretet gyakran tévedés homályosítja és torzítja el. Ezért erősíti és világosítja meg a hit az értelmet, hogy ezt az igazságot helyesen tudja érteni: "A hit által értjük meg, hogy a világot Isten Igéje alkotta, s hogy a látható a láthatatlanból lett" (Zsid 11,3).

287 A teremtés igazsága annyira fontos az egész emberi élet számára, hogy Isten a maga gyengéd jóságában népének mindazt ki akarta nyilatkoztatni, amit rá vonatkozóan az üdvösség szempontjából fontos tudni. Azon természetes megismerésen túl, melyet bármely ember birtokolhat a Teremtőtől, [\[107\]](#) Isten fokozatosan kinyilatkoztatta Izraelnek a teremtés misztériumát. Ő, aki a pátriárkákat kiválasztotta, aki Izraelt kivezette Egyiptomból és Izraelt kiválasztván

megteremtette és megformálta azt, [108] úgy nyilatkoztatta ki magát, mint akihez a föld összes népe és az egész földkerekség tartozik, s mint aki teljesen egyedül "teremtette az eget és a földet" (Zsolt 115,15; 124,8; 134,3).

288 Így a teremtés kinyilatkoztatása elválaszthatatlan az egy Isten népével kötött Szövetségének kinyilatkoztatásától és megvalósításától. A teremtés úgy lett kinyilatkoztatva, mint az első lépés e Szövetség felé, mint Isten mindenható szeretetének első és egyetemes bizonyossága. [109] A teremtés igazsága fejeződik ki egyre erősebben a próféták üzenetében, [110] a zsoltárok [111] és a liturgia imádságában, s a választott nép bölcs mondásaiban [112] is.

289 A Szentírásnak a teremtésről szóló valamennyi kijelentése között egyedülálló helyet foglal el a Teremtés könyvének első három fejezete. E szövegek irodalmi szempontból különböző forrásokból eredhetnek. A sugalmazott szerzők a Szentírás elejére helyezték, úgy, hogy ünnepélyes nyelvükkel kifejezzék a teremtés, annak Istenben való eredetének és céljának, rendjének és jóságának, az ember hivatásának, végül a bűn tragédiájának és az üdvösség reményének igazságát. Ezek az igék, ha Krisztus fényében, a Szentírás egészében és az Egyház élő hagyományában olvassuk, mindig fő forrás maradnak "a kezdet" -- a teremtés, bűnbeesés, az üdvösség ígérete -- misztériumainak katekézise számára.